

Midwest Inter. Library
5721 Cottage Grove Ave.
Chicago, Ill. 60637

SANDARA

LITHUANIAN

NEWSPAPER

EINA NUO 1918 METŲ

SANDARA

Published by the
Lithuanian National League
of America

Consisting of 100 Branches Located
in All Principal Cities of the
UNITED STATES

340 West 33rd Street,
Chicago, Ill. 60608
Telephone: (312) 927-4789

PRICE 50 CENTS

BALANDŽIO 6 - APRIL 6, 1981

NR. 7

TRUMPAI IŠ VISUR

Sovietų kacetuose nukankintas Estijos laisvės kovotojas 40 metų amžiaus prof. Silvi Kukk.

Pavergtoje tėvynėje mirė kun. Blynas, kuris pereitais metais, lankydamasis JAV, dėl savo tendencingų pasisakymų susilaukė stiprios reakcijos lietuvių spaudoje.

Sovietų tarnautojas JT A. Sacharov paprašė JAV politinės globos. JAV jis buvo atvykęs prieš metus.

Pavergtoje mūsų tėvynėje labai trūksta maisto, nes Lietuvos maisto gaminius išveža Rusijon.

Paleidus Irane karininkus iš kalėjimo, kad vyktų į frontą, ypač aviacijos, jų šeimos įkalinamos įkaitais.

Okupuotoje Lietuvoje veikia kelios batų dirbtuvės, bet jų gaminiai išvežami Rusijon, o į Lietuvą atvežama netinkamos kokybės batai.

Po Afganistano seka Iranas, prie kurio sienos sovietai yra sukonzcentravę stambius karo dalinius, nutiesę geležinkelius ir kelius.

Europos bendroji rinka duos kom. Kinijai 8,000 tonų javų, 2000 pieno milijonų ir kitokio maisto.

Irano aviacijos pulk. J. Hussain su žmona pabėgo Turkijon, prieš tai savo vaikus išsiuntę į JAV.

1980 m. Japonija į JAV įvežė 1,9 milijonus automobilių.

Sovietai spaudžia Pakistaną, kad pripažintų jų pastatytą Afganistane valdžią.

JAV gyventojų skaičius 1980 m. padidėjo 1,6 milijono.

Sirija leido pasilikti Pakistano lėktuvo grobikams, kurie nušovė Pakistano diplomata ir 14 dienų terorizavo keleivius.

Libija nutraukė naftos tiekimą Graikijai.

Sovietuose veikia, užsieniui skirtos septynios teroristų mokyklos.

Kolumbija suspendavo diplomatinis santykius su Kuba.

Vis daugiau kyla balsų, kad JAV būtų įvesta privaloma karo tarnyba.

Irano revoliucinio komiteto būstinėje įvyko sprogdymas, o po jo kilo gaisras.

Lenkijoje prie maisto krautuvių eilės ilgesnės, negu Rusijoje.

Sirija globoja Palestinos teroristus.

Iš Belgijoje parduotų automobilių, net 25% buvo Japonijos gamybos.

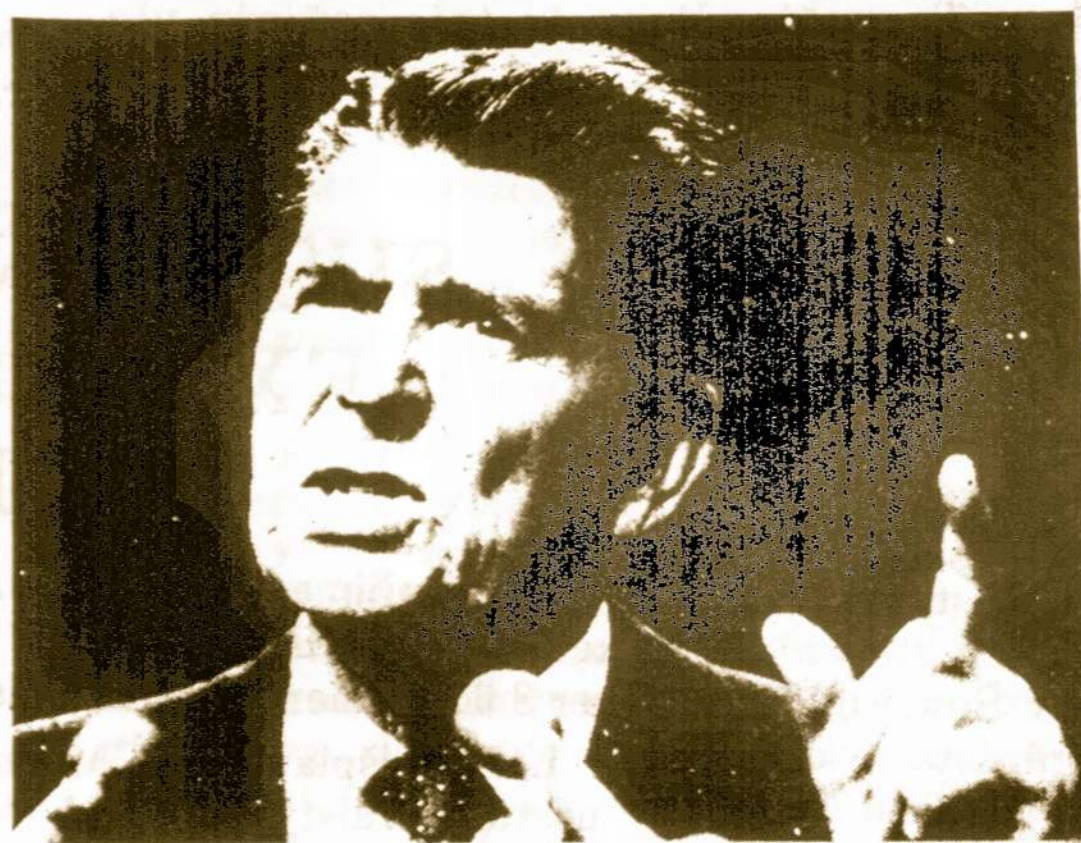
Los Angeles 12 metų mergaitė apipšė 9 bankus.

Be JAV radio stoties, komunistai Vokietijoje išsprogdino 3 bombas JAV kariuomenės įrengimuose.

Iš Libijos komunistai seka Egipto ir Izraelio kariuomenės judėjimą.

Amerikiečiai Venecueloje stato naujas naftai pompuoti stotis.

Anglija, Afganistano pabėgėliams šelpti, esantiems Pakistane, paskyrė 8,8 mil. dolerių.

Ronald Reagan

40-TASIS JAV PREZIDENTAS

Pasikėsintojo kulkos sužeistas prez. R. Reagan šiomis dienomis turi grįžti iš ligoninės.

JAV istorijoje jau yra buvę pasikėsinimai prieš kitus devynis JAV prezidentus, keturi iš jų žuvo nuo pasikėsintojo kulkos.

Tai parodo, kad JAV-bėse trūksta tinkamos ginklų kontrolės. Ginklai turėtų būti pardavinėjami tik atsakingiems asmenims.

AUKOS AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBAI, LIETUVOS LAISVINIMO VEIKLAI

Remiantis Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimo, įvykusio 1980 m. spalio 18 d. Chicagoje, rezoliucija, raginami visi tautiečiai aukomis remti ALTą ne tik Vasario 16 proga, bet ištisus metus, išskiriant BALFo vajaus mėnesius.

STUDENTŲ DĖMESIUI

Lietuviui studentui yra proga vasaros metu 10 savaičių dirbti Washingtono prie Jungtinio Pabaltiečių Komiteto, gaunant atlyginimą. Kreiptis adresu: Amerikos Lietuvių Taryba, 2606 West 63rd Street, Chicago, Illinois - 60629, telefonas (312) 778 - 6900. Pagaidautina, kad turėtų automobilį.

VLIKO TARYBOS posėdis įvyko Chicagoje š.m.kovo 28 d. Posėdžiui pirmininkavo inž. Jonas Jurkūnas, sekr. St. Žadeikis. Rotacine tvarka, sekančiu VLIKO Tarybos pirmininku yra Juozas Skorūbskas. Po šio posėdžio buvo surengta spaudos konferencija, kur VLIKO v-bos pirm. dr. Kazys Bobelis padarė platų pranešimą.

Velykos — Laisvės pavasaris — Viltis į Lietuvos prisikėlimą

Žmonės senovėje daug daugiau priklausė nuo gamtos malonių, negu mes. Žiema slėgė daug sunkiau negu dabar. Todėl nenuostabu, jei pirmieji pavasario reiškiniai buvo sutinkami džiaugsmingai ir net su tam tikromis apeigomis.

Šiame pavasario sutikime ir sveikinime glūdi visa dabartinių švenčių prasmė. Grįžta mieloji saulė, tirpindama sniegą ir ledus. Atbundanti gamta nusikrato savo engėjo ir atgauna laisvę. Šviesa aimi ir triumfuoja.

Šį perilaužimą ir pavasario atėjimą mūsų protėviai atžymėdavo ne vien tikibinėmis ceremonijomis, bet ir pasilinksminimais, vaišėmis, sveikinimais. Ta proga išgerdavo nemažai alučio, midaus.

ALTAS IR VLIKAS RUOŠIA MINĖJIMĄ WASHINGTONE

Amerikos Balso lietuviškos informacijos, perduodamos į Lietuvą, yra ypatingos svarbos žinių šaltinis pavergtos mūsų tautos žmonėms. Šiame suveikime 30 metų, kai Amerikos Lietuvių Tarybos rūpesčiu šios radio programos Lietuvai buvo įvestos Amerikos Balse. Sukakties minėjimą Washingtono, Senato

Jaunimas vaikščiodavo iš vienos sodybos į kitą, dainuodami ir sveikindami kits kitą.

Šių švenčių proga pasireiškia žmonėse optimizmo, pasitikėjimo nuotaika.

Regimas šviesos laimėjimas padaršina kūrybinį darbą, skatina kovoti su priešingumais ir gyvenimo sunkenybėmis.

Ši Velykų švenčių ypatybė pasiliko gyva ir mūsų laikuose. Šiandien, kai tamsybės pajėgos uždengė ir prispaudė tiek daug kraštų ir milijonus žmonių, viltis į šviesos laimėjimą, į laisvės pavasario atėjimą, pasilieka stipri ir nenugaleta.

Šiuo žvilgsniu Velykų šventės suteikia mums naujo įkvėpimo, naujos vilties į Lietuvos prisikėlimą.

to Rūmų salėje C207 gegužės 14 d., 12 val. 30 min. ruošia Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas ir Amerikos Lietuvių Taryba. Bus sukviesta apie 100 svečių, valdžios žmonių, senatorių, kongresmanų, laisvinimo veiksmų vadovų, latvių ir estų atstovai. Minėjimą guboją sen. Charles Percy, Senato Užsienio Reikalų komisijos pirmininkas. Rengimo komitetui vadovauja dr. L. Kriauciūnas. (ALT Inf.)

VYRIAUSIO LIETUVOS IŠLAISVINIMO KOMITETO TARYBA - 1981.III.28

Iš kairės sėdi: Teodoras Blinstrubas, kun. Anas Trakis, Juozas Skorūbskas, Tarybos pirmininkas Jonas Jurkūnas, Algis Regis, Valdybos pirmininkas dr. Kazys Bobelis, Mykolas Pranevičius, Vladas Šoliūnas, Grožvydas Lazauskas, Stasys Žadeikis ir J. Sakas. Stovi iš kairės: Mečys Valiukėnas, Vladas Šimaitis, Kazys Oželis, Kęstutis Dirksis, Pranas Povilaitis, Ignas Petrauskas, St. Paušauskas ir Viktoras Naudžius.

SANDARA

LITHUANIAN NEWSPAPER

Published bi-weekly on Mondays, except July,
by the LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA, INC.
Second class postage paid at Chicago, Illinois
Sandara (USPS 480-880)

GENERAL OFFICE:
840 West 33rd Street, Chicago, Ill. 60608

Phone Yards 7-4789

SUBSCRIPTION RATES: UŽSAKYMU KAINA:
In The United States per year \$10.00 Suvienytose Valstybėse metams \$10.00
In Foreign Countries per year \$10.00 Užsienyje metams..... \$10.00

Opinions expressed in any column appearing in the SANDARA, including those of staff members, reflect the views of the writer only. The opinions may or may not be in agreement with those of the Lithuanian National League of America.

Vliko seimo apžvalga

REZOLIUCIJOS

VYRIAUSIO LIETUVOS
IŠLAISVINIMO KOMITETO
SEIMO, ĮVYKUSIO 1980 M.
GRUODŽIO MĖN. 13-14 D.D.
TORONTE, PRIIMTOS

REZOLIUCIJOS

1. Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Seimas, išklauses VLIKO Tarybos, Valdybos, kvieštų pranešėjų ir Seimo atstovų pareiškimus bei diskusijas, kviečia visus lietuvius dar stipriau ir energingiau remti VLIKO, kaip Vyriausios Lietuvos Lasivinimo Vadovybės, visame pasaulyje vedamą Lietuvos lasivinimo darbą.

Šių dienų įtempti tarpvalstybiniai santykiai įpareigoja VLIKO Valdybą ypatingai atidžiai sekti tarptautinės politikos vystymąsi, nes kylanti politinė, socialinė ir ekonominė įtampa kiekvienu momentu gali tiesioginiai paveikti ir Lietuvos interesus.

2. Seimas sveikina visus pavergtos Lietuvos ir laisvojo pasaulio lietuvius, dėkoja už jų didelį patriotinį nusistatymą ir nepavargstančią kovą su okupantu.

Primena pavergtos Lietuvos lietuviams, kad mes giliai išgyvename jų kančią, niekuomet jų neužmiršime, dėsime ir toliau visais galimas pastangas greitesniam Lietuvos nepriklausomybės atstatymui ir pavergtųjų sesių ir brolių išvadavimui iš vergijos pančių.

3. VLIKO Seimas džiaugiasi

VLIKO Valdybos veikimu ir sumaniu Lietuvos reikalų atstovavimu.

Seimas dėkoja VLIKO Valdybos pirmininkui dr. K. Bobeliui ir Valdybos nariams už jų pasišventimą ir asmenišką pasiaukojimą, vadovaujant Lietuvos lasivinimo kovoje.

4. Seimas pritaria geram VLIKO Valdybos pasirošimui atstovauti Lietuvos reikalus Madrido konferencijoje, džiaugiasi VLIKO delegacijos drąsiu ir aktyviu dalyvavimu pabaltiečių demonstracijoje lapkričio 11 d. Madride, atstovaujant viso pasaulio lietuvius ir plačiai iškeliant spaudoje Lietuvos okupaciją ir jos teisę į laisvę.

Seimas įvertina VLIKO Valdybos ir Diplomatinės Tarnybos pastangas iš anksto pasiruošiant ir įteikiant bendrą memorandumą pristatantį Lietuvos bylą Madrido konferencijos dalyviams.

5. Seimas, įvertindamas Diplomatinės Tarnybos įnašą Lietuvos lasivinimo kovoje ir artimą bendradarbiavimą su VLIKO Valdyba, nuoširdžiai ją sveikina ir linki sėkmės jos uždaviniuose.

6. Seimas širdingai dėkoja visiems, kurie jį sveikino ir išreiškė VLIKUI savo pritarimą bei paramą.

7. Seimas nuoširdžiai dėkoja Tautos Fondui už aukų telkimą VLIKO vedamam Lietuvos lasivinimo darbui.

Ypatinga padėka priklauso Kanados lietuvių visuomenei ir Kanados Tautos Fondo vadovybei, kurie Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto darbus jau daugelį metų nuoširdžiai remia gausiomis aukomis.

Kartu viso pasaulio lietuvių visuomenė yra prašoma ir ateityje aukoti Tautos Fondui, o tuo pačiu remti ir VLIKĄ.

8. Sveikina VLIKO Valdybą už atnaujintus ryšius su Europos Tautų Parlamentu ir siūlo pradėtą bendradarbiavimą išplėsti ir stiprinti.

9. Seimas smerkia Sovietų Sąjungos įvykdytą Afganistano okupaciją ir primena pasauliui apie panašiu būdu įvykdytą Lietuvos okupaciją.

10. Seimas įpareigoja VLIKO Valdybą atidžiai sekti įvykius Lenkijoje ir atitinkamai reaguoti į lenkų patriotų aspiracijas nusikratyti Maskvos dominavimo.

11. Seimas prašo VLIKO Valdybą ir Tarybą sudaryti ir išvystyti platesnę ir pilnesnę informacinę tarnybą.

12. Seimas siūlo VLIKO Valdybai ieškoti būdų santykiams su PLB Valdyba išlyginti.

13. Seimas pritaria VLIKO Valdybos pastangoms derinti Lietuvos lasivinimo darbą, tęsti Lietuvos reikalų atstovavimą tarptautinėse konferencijose.

14. Seimas dėkoja laisvojo pasaulio lietuvių spaudai ir radijo tarnyboms už VLIKO darbų pristatymą lietuvių visuomenei ir ateityje tikisi VLIKO Valdybos objektyvaus įvertinimo.

15. Seimas dėkoja Toronto Seimo Rengimo Komitetui už tvarkingą ir gražų Seimo suorganizavimą, dviasikijai už religinių apeigų atlikimą, banketo programos dalyviams už jos puikų išpildymą ir visiems rėmiesiems bei prisidėjusiems prie šio Seimo pasisiekimo.

Kairėje - SLA 5-osios apskr. metiniame New Yorko-New Jersey Kuopų atstovų suvažiavime kalba (viduryje) Jurgis Kiaunė.

SLA iždininkė Euphrosine Mikuzaitė kalba Lietuvos nepriklausomybės minėjime SLA centre, New Yorke, kovo 1 d. J. Valaičio nuotr.

Mieli SANDAROS skaitytojai ir bendradarbiai!

Skaitytojų ir Sandaros administracijos patogumui, apačioje čia dedame atkarpą, kurią užpildžius prašome prisiųsti Sandaros administratorei p. Editai Rimkienei, kas dar nėra susimokėjęs už laikraštį. Taip pat prašome surasti ir naujų skaitytojų. Už jūsų malonų atsiliepimą ir SANDAROS parėmimą būsim labai dėkingi.

Visos aukos skelbiamos Sandaroje.

SUSIPAŽINIMUI
vienas "Sandaros" numeris
siunčiamas nemokamai

Siųsti šiuo adresu: SANDARA, 840 West 33 rd Street, Chicago, Ill, 60608

Siunčiu SANDAROS METINĘ PRENUMERATĄ..... 10 dol.

Siunčiu auką SANDAROS SPAUDOS FONDUI..... dol.
Iš viso..... dol.

MANO PAVARDE.....

ADRESAS:.....

SANDAROS REDAKCIJA
Redaktorius: G. J. Lazauskas
Redakcijos nariai: E. Boreišaipoliet.,
P. Bružas (techn.).
Skyrių redaktoriai: Janė Bajerčienė
(Šeiminių sk.), Vyta. Sirvydas (Anglės
Section).

SANDAROS ADMINISTRACIJA
Administratorė: Edita Rimkus
Ekspeditorius: Stasys Daugys
Administracijos darbo valandos:
Pirmadienį, Antradienį ir Trečiadienį

10 val. - 12 val. ir 1 val. 30 - 3 val.
vakarė. (Iki vakarė, esant svarbiau
red. ir adm. reikalui, galima šam-
būti 312-545-8987.)

SANDAROS ATSTOVAI

So. Bostone: Inė. Aleksandras J. Chap-
liskas; Los Angeles - Inė. Juczas
Ruckis; Detroitė - mironas Notus.

TALKININKAI, kurie notėty bet kuo
stėsiatė prie Sandaros darbu, pra-
šom atpažeite tel. ir adm. telefonais.

BOSTONO Padangėje

SANDAROS 7-tos KUO POS
SUSIRINKIMAS

Balandžio 26 d, 2:00 val. po piet
So. Bostono Lietuvių Draugijos patalpo-
se šaukiamas Sandaros 7-tos kuopos na-
rių susirinkimas.

Tą pačią dieną ir toje pačioje vie-
toje 5:00 val. po piet įvyks SLA 43-
cios kuopos susirinkimas.

SANDARIEČIŲ IR BIČIULIŲ AUKOS AME-
RIKOS LIETUVIŲ TARYBAI LIETUVOS
LAISVINIMO REIKALAMS

Pereitame Sandaros nr. buvo paskelbtas
aukotojų sąrašas. Pabaigoje sąrašo bu-
vo klaidingai pažymėta, kad iš viso su-
rinkta 77 dol., o turėjo būti \$ 770.00.

SUSIVIENIJIMAS RENGIA EXKURSIJĄ-KELIONĘ KARIBŲ JŪROJE

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje pirmą kartą rengia-organizuoja kelionę KARIBŲ JŪROJE, laivu "CARNIVALE". Nuo lapkričio-November 8 iki 15 dienos (vieną ištisą savaitę)

Laivas išplaukia iš Miami, Floridos. Aplančys 3 įdomius tropikinius uostus ir valstybes: SAMANA - Dominikos Respublikoje, SAN JUAN - Puerto Rico ir ST. THOMAS - Jungtinių Valstybių valdomą salą.

Bus progos pailsėti saulėje, užmegsti naujų pažinčių, aplankyti dar nematytas salas, keliauti su linksma lietuvių grupe.

Kaina laivu vienam asmeniui (po du į kambarį) prasideda nuo \$800 (aštuoni šimtai dolerių). Be to, reikia pridėti kainą lėktuvu iš jūsų miesto (namų) į Miami, Florida - Round Trip.

Šia kelione gali pasinaudoti visi, nežiūrint, ar jie yra ar nėra SLA nariai. Svarbu, kad neatidėliotumėt, o dabar, tuojau registruotumėtės ir užsiskaitumėt sau laive vietas.

Kelionės kainoje įskaitoma: patogė kabina-kambarys, skanus maistas, įvairūs pasilinksminimai laive.

Pasinaudokitė šia proga įdomiai ir linksmai praleisti atostogas, pasidžiaugti JŪRA ir tropinės saulės šiluma.

Informacijų ir registracijai prašome jau dabar kreiptis į
AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU,
9727 SOUTH WESTERN AVENUE,
CHICAGO, ILLINOIS, 60643
TEL. (312) 238-9787

PARODA

Dailininkės Vilijos Aleksandros Eivaitės meno darbų paroda atidaryta balandžio 7 d. ir tęsis iki balandžio 19 d. „Galerija“ patalpoje - 744 N. Wells Str.

Vilija yra baigusi Illinois universitetą bakalauro laipsniu. Toliau tęsė studijas Art Institute ir Europoje, o 1980 m. gavo meno magistrą (MFA) Čikagos Universitete.

Ji su savo darbais yra dalyvavusi įvairiose galerijose: meno Institute, Beverly Art Center, Artemisia, West Hubbard, Mitchell muziejuje, Čiurlionio galerijoje ir kt. Jos vienos darbų paroda pernai buvo surengusi Renesanso draugija Bergman galerijoje. Jos darbai eina daugiau moderniaja linkme, kur išpūdis yra išgaunamas per spalvą, linijas ir formas. Dažai - aliejus, formatas - didelis.

Nesvetima Vilijai Aleksandrai yra ir lietuviška veikla. Ji yra baigusi Čikagos Aukštesniąją liutuanistinę mokyklą ir priklauso skautams akademikams,

AUKOS "SANDAROS" SPAUDOS FONDUI

\$ 15.00 Rosalie Janušauskas, Yucaipa, Calif.

\$ 10.00 J. Tričys, Chgo. Ill.
Po \$ 5.00 aukojo - Mrs. Alex Lalas, Sun City, Calif., Danielius Normantas, Chgo. Ill., George Borchert, Hot Springs, Ark.

PAREMKITE L. K. B. KRONIKOS LEIDIMĄ

Š. m. balandžio 25 d. Chicagoje, Jaunimo Centro didžiojoje salėje L. K. B. Kronikoms leisti S-gos valdybos iniciatyva rengiamas vakaras - balius.

Tam tikslui sudarytas tarporganizacinis komitetas. Programą nemokamai sutiko atlikti mūsų mėgiami solistai Margarita ir Vaclovas Momkai, akomp. muz. Alvydai Vasaičiui. Vietos rezervuojamos telef. 436 - 6641 arba 925 - 6193.

PENSININKŲ KLUBAS

ANTRASIS LITERATŪROS KONKURSAI

Skelbiame Antrąjį literatūros konkurso parašyti literatūros kūrinių iš lietuvių pensininkų gyvenimo. Kūrinėlis turi būti originalus ir prisiųstas iki š.m. rugsėjo 15 dienos. Jis gali būti novelė, apsakaitė, pasakojimas, feljtonas ar panašiai. Geriausiems trims kūriniams bus skiriamos trys premijos - po \$ 100,00 kiekviena. Įvertinimo komisija bus sudaryta vėliau. Adresas: HL Pensininkų Klubas, P.O. Box 1046, Hamilton, Ont. L8N 3R4 Canada.

HL Pensininkų Klubas

NEPATEISINAMAS MITAS

Buvo įsigalėjusi nuomonė, kad pensininkai nepatenkinti pensininko padėtimi, nemokėdami produktingai sunaudoti laisvalaikį, kad pensininkai noriai grįžtų į darbą, jei tik ji gautų ir kad dauguma vyrų, sulaukusių pensininko amžiaus, prievarta pašalinami iš darbo. Betgi, Carnegie-melton universiteto tyrinėjimų skyrius tą mitišką nuomonę paneigia. Tiesa, kad 1950-taisiais metais buvo manoma, jogei, "iširasius" pensininko stoną", yra pavojus išprotėti arba, mažiausiai, baigti paskutines dienas prislėgta nuotaika. Paskutinis dešimtmetis tokia ankstyvesnę nuomonę atmeta. Pasak prof. P. Stearns ir G.B. King, pensininkai yra pakankamai laimingi, net ir tie, kurie sirguliuoja.

MOKESTINĖ NUOLaida

JAV Kongreso vyriausias komitetas, apsvaustęs pensininkų ir senelių reikalus, susijusius su gyvenimo sunkumais, pasiūlė išleisti įstatymą, kuris suteiktų mokesstinę nuolaidą kredito pavidale toms šeimoms, kurios savo namuose išlaiko ir prižiūri senatvės sulaukusius šeimos na-

rius ar svetimus asmenis. Esą, statistika rodo, kad 80% virš 55 metų amžiaus asmenims išlaikymas ir priežiūra teikiama artimų jiems asmenų namuose.

vpr

MAISTO REIKŠMĖ

Berods nereikia ir aiškinti, kad vienoks ar kitoks maistas daug reikšmingai organizmo patvarumui. Ypačiai senatvės sulaukę asmenys turi maitintis įvairiu ir visu kuo pertekusiu maistu. Betgi, dėl šių įvairių priežasčių, pensininkai nepakankamai gerai maitinasi. Jų maisto sudėtyje beveik visuomet trūksta organizmui reikalingų mineralų ir vitaminų. Patirta, kad senyvo amžiaus žmonėms mineralų ir vitaminų reikia kasdien priimti žymiai daugiau, negu jaunatve trykstančiam jaunuoliui. Mat, senatvėje nusilpęs organizmas neįstengia vispusiškai pasinaudoti maiste esančiomis gerybėmis.

Trūkumas maiste reikiamų mineralų ir vitaminų pagreitina organizmo nusilpėjimą ir išsukia įvairias negeroves - ligas. Pavyzdžiui, vien tik trūkumas vitamino "B" ir rūkščių (Folic acid ir kitų), pagreitina organizmo sistemoje nervelių nykimą, kvėpavimo sutrikimą, išsukia pigmentinius spuogus viršutinėje kūno dangoje, svaigulį, atminties silpnėjimą ir t.t. Taipgi, silpnėjant regėjimui, daugeliu atvejų tenka kaltinti vienašališką ir su trūkumais maistu.

Nieks neneigia mineralų reikalingumą gyvam organizmui, bet vitaminus kai kas neįvertina. Net iš med. daktarų teko išgirsti: "Jei neturi kur pinigų dėti - pirk vitaminius". Betgi Harvardo medicinos mokykla, patyrinėjusi vitaminų reikalingumą, sako: "Ne tik mineralai, bet ir vitaminai būtina reikalingi organizmo klestėjimui".

25 g. kepimo milteių (baking powder)
1 pakelį vanilinio cukraus arba
citrinų žievelių.

Visi recepte nurodyti produktai sudėdami į dubenį, ir šaltame kambaryje užminkoma tešla. Pridengus skepetėle, apie valandą ji laikoma šalta, kad sustingtų. Prieš keptant skarda ištepama sviestu ir išbarstoma miltais. Sustingusi tešla trupinama tiesiog į skardą riešuto didumo gabalėliais, vienodai juos paskleidžiant. Su trupinomis pusė tešlos, uždedamas sluoksnis tiršto marmalado arba spanguolių košės. Ant jų sutrupinama likusioji tešla ir tuojau dedama į karštą krosnį. Plokštai - nis kepa 30-40 min., paskiau apdulkinama miltiniu cukrum.

KEPTA LYDEKA

Nuskustą lydeką išskrostiti, išimti kaulus drauge su mėsa daboiant, kad odos nesudraskytum. Galvą ir uodegą palikti prie odos, kaulus išėmus mėšą sumalti stambiai, pridėti truputį druskos, apkepinti svieste svogūnų, žalių petruškių, citrinų rūgšties, 3 duonos riekiutes (baltos) piene išmirkius ir išgniaužius, šaukštą sviesto, truputį pipirų ir maltą muškatinį riešutą (Nutmeg). Visą tą gerai išminkius, prikimšti lydeką, užsiūti ir kepti orkaitėje, tepant sviestu ir grietine arba alyva su vandeniu.

KEPINTI RYZIAI

2 puodukai virintų, šaltų ryžių
1 supiaustytas svogūnas
1 kiaušinis
1 puoduką supiaustyto kumpio
1 2 puoduko virintų grybų, sojos soso

Aliejuje pakepinti svogūną. Sudėti kumpį, grybus ir virintus ryžius. Pridėti truputį karšto vandens, kad vėl nesuliptų. Pasūdyti ir įdėti porą šaukštų sojos soso. Įmušti kiaušinį ir ryžius ir gerai išmaišyti. Dabar uždegti ir užkaišti ant lengvos ugnelės. Papuošti smulkiai supiaustytais svogūno laiškais arba kapota petruška.

ŠVENTO RAŠTO TEKSTAI IR PAAIŠKINIMAI

6. PASAULIO TEISMO DIENA

Teismu baigiasi tardymas, bylos nagrinėjimas ir tik po to ištartimas nuosprendžio. Ap. Darb. 17:31 skaitome, kad Dievas "nustatė dieną, kurią teisingai teis pasaulį per Vyra, kurį jis paskyrė, o tai patikrino visiems prikeldamas jį iš numirusių". Tasai Vyras yra Jėzus Kristus, nes jis pats yra pasakęs: "nes Tėvas nieko neteisėta, bet visą teismą pavėdė Sūnui, kad visi gerbtų Sūną, kaip gerbia Tėvą" (Jono 5:22,23). O kadangi šitas teismas paliečia visą pasaulį, todėl klausimas, kaip ilgą bus šita teismo diena? Atsakymą randame 2 Petro 3:8: "Bet vienas daiktas tenebūnie jums, mylimiausi, neįtikojamas, kad viena diena pas

Viešpatį, kaip tūkstantis metų ir tūkstantis metų kaip viena diena". Pranašas Izaijas, kalbėdamas apie tą patį teismą ir teisėją 11-me sk. sako: "Jis teis ne kaip akims rodosi ir pasmerks ne kaip ausims girdisi; bet jis teis teisybe beturčius ir su lygybe darys nutarimą šalies nužemintiems".

Adresas: Joe Gramontas
5421 So. Mozart St.
Chicago, Ill. 60632

Kurie įdomaujatės, prašome parašyti atvirlaiškį, gausite dovanų įvairių knygų - knygelių.

ŠVENTO RAŠTO TYRINĖTOJAI

Jau pasiekė mus okupuotos Lietuvos pogrindyje leidžiamas "Vyties" liepos - rugpjūčio mėn., 1980 m. 96 pusl. nr. 5, kuri suredagavo prieš bėgdamas iš okup. Lietuvos Vladas Sakalys, ir kuris buvo išleistas Lietuvos pogrindyje tik prieš keletą mėnesių, V. Sakaliui esant Vakaruose.

Cia perspausdiname iš šio "Vyties" nr. 5 straipsnį "Mūsų Tėvyne - Lietuva" (pažymėtina, kad du straipsniai parašyti mašinėle, kurioje raidė "v" yra sugedus, vietoj to panaudojant raidę "w".)

MŪSŲ TĖVYNĖ - LIETUVA SPAUDA

Kadangi šis straipsnis rašomas tarybinėje Lietuvoje, tai ir kalbama jame apie tarybinę lietuvišką spaudą bei pagrindinę lietuvių spaudą.

Pirkėjas aplankęs knygyną paprastai iš jo išėina nieko nenuspėjus, nes knygynė jis dažnai randa apytuštes lentynas arba jose esančią menkavertę ar apatišką literatūrą. Lentynose puikuojasi išrikiuoti Brežnevo, Micevičiaus - Kapsuko, Lenino kūrybos tomai, LKP istorijos, LTSR istorijos ir kitokios komunistiniu raugu persunktos knygos. Pirkėjai į tokius šedevrus nekreipia jokio dėmesio. Tas "auksinis lobis" po tam tikro laiko nukainuojamas, arba jį išperka valstybinės įstaigos savo bibliotekoms. Niekada nepamatysite knygų parduotuvėse maldaknygių bei kitokios religinės literatūros. Nėra informacinių knygų apie priimtas tarptautines sutartis. Pabandykite išgity SNO Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją. Tokia informacinė medžiaga nuo tarybinio žmogaus uoliai slepiama. Jokių deklaracijų, jokių kodeksų. Tokiu būdu nei teisminiai, nei darbo, nei kitokie įstatymai eiliniam tarybiniam piliečiui neprieinami.

Ne geresni reikalai ir su grožine literatūra. Stebėtis netenka, kai žinoma, kad jauno rašytojo ar poeto pirmoji knyga išleidžiama 3000 egzempliorių tiražu. Tiek skaitytojų yra bet kuriame nedideliame Lietuvos miestelyje, todėl ne kiekvieną knygą parduotuvė ta pirmoji knyga ir papuola. Bet jaunas rašytojas nenusimena. Jis žino, kad kelias į tarybinę garbę, kaip ir visi keliai komunizmo statyboje, nelengvas, žino, kad jo antroji knyga bus išspausdinta penkių ar aštuonių tūkstančių tiražu, o kai jis, save dvasiškai išprieivartavęs ar net nužudęs, išgirs komunistinį okupacinį režimą, kai apjuodins savo tikrąją Tėvynę ir, gal būt, taps lenininės premijos laureatu, tada jo kūryba bus išleidžiama 25 ar net 35 tūkstančių tiražu.

Tai, kas liečia periodinę spaudą, padėtis kitokia. Yra ir apsiribojimų. Pavyzdžiui vyriausybės žinios išleidžiamos apytikriai 10 tūkstančių tiražu, todėl ne kiekvienas skaitytojas jas gali užsipnumuoti, bet laikraščiai ir kai kurie žurnalai tikrai nelimituojami ir todėl tarybinis lietuvis ir lietuvis, tuo primestiniu vardu savęs niekada nepasivadinantis, juos gali skaityti kiek tinkamas.

Tiesa, toje spaudoje nėra visuomenei aktualių žinių ir kitokio gyvybingai reikalingo tautinio meno. Pavyzdžiui, šiais metais spauda plačiai paminėjo "Tarybų valdžios Lietuvoje atkūrimo 40 metų sukaktį". Daug buvo parašyta apie atneštą iš rytų laisvę ir laimę, bet nė vieno žodžio neužsiminta apie

SVEIKINAME

"VYTIES" redakcija sveikina
VLADĄ ŠAKALIŲ
sėkmingai perėjus "geležinę uždangą" - TSRS sieną - ir linki
toliau kilniai dirbti Lietuvos
Tautos labui

SVEIKINAME

(Okupuotos Lietuvos pogrindyje spaudos sveikinimas laisvės kovotojui VLADUI ŠAKALIUI, jam sėkmingai pasprukus į Vakarus. - Fotografinė kopija.)

tai, kad apie pusę milijono lietuvių buvo ištremti į Sibirą, kad šimtai, stojusių prieš okupacinį komunistinį režimą lietuvių buvo pokario metais sušaudyti. Mes juos matėme suguldytus turgaus aikštėse, juos, mums nematant - slapta, naktimis išveždavo iš kalėjimų ir kapinėse ar nušaliose vietose užkasdavo. Čia kalbama apie nužudytuosius. Gyvuosius kankinius priėmė Rusijos kalėjimai ir lageriai. Neįsant to, kas pasakytą, o tai, kas pasakytą, žino kiekvienas senosios kartos lietuvis, komunistinė spauda okupacinį aktą vadina "Nuoširdžiu draugiškumo aktu". Atėjo ginkluoti tankais ir patrankomis, parkludė beginklę mažą tautą, išžudė jos geriausius sūnus ir, dėdamiesi laisvės nesėjais, draugais ir bičiuliais, išėiti negalvoja. Todėl suprantama, kodėl periodinė spaudoje skaitytojas neranda atviro padėties apibūdinimo. Jeigu yra okupantas, tai turi būti ir vergas, o vergas valstybės valdyme dalyvauti negali. O jeigu taip, tai jis ir daug ko neprivalo žinoti. Pavyzdžiui, jis neturi žinoti, kad net 300 tūkstančių lietuvių girtuokliauja kasdien, kad okupantai ne visada panaudoja grandines - vergą galima sutramdyti ir alkoholiu. Nežino tarybiniai lietuviai ir to, kodėl Lietuvoje per pastaruosius 10 metų net 6 procentais sumažėjo gyventojų prieauglis, lyginant su ankstesnių metų prieaugliu, nežino, kodėl padidėjo vėžinių susirgimų skaičius, kiek žmonių Lietuvoje miršta nuo alkoholio, dėl žemo medicininio aptarnavimo, dėl to, kad valstybė ne žmogumi rūpinasi, bet savo karine mašina, savo intervenciniais tikslais. Koks spaudos organas ir kada pranešė, kiek iš Lietuvos išvežama maisto produktų, kai jų nepakanka pačios Lietuvos gyventojams, kiek Lietuvoje yra kalėjimų ir kiek juose kalinių? Tokių statistinių duomenų spauda nepraneša, kaip kad nepaneša ir tai, kiek visoje Tarybų Sąjungoje kainuoja milžiniško biurokratiško partinio aparato išlaikymas.

Tie lietuviai, kurie atidžiai seka tai, apie ką rašoma ir kas rašoma tarybinės Lietuvos spaudoje, supranta, kad ši visa spauda yra griežtai kontroliuojama komunistinio režimo ir tarnauja tik šio režimo žlungančiai diktatūrai palaiškyti. Tai supranta ir tie beveidžiai pasidavėliai lietuviai, kurie toje spaudoje aktyviai reiškiasi. Jie taip pat puikiai supranta, kad šis komunistinis režimas - neamžinas, kad šis komunistinis kūnas, nors ir stipriai ramstomas patrankomis, jau glemba po ekonominio bankroto našta. Jis savo egzistavimą tegali pratęsti tik užgrobdamas kitas turtingas valstybes, darbščias tautas. Kitoki atveju jo žlugimas - dar greitesnis, nes joks režimas, jokia valstybinė santvarka, kurioje nėra privačios darbo jėgos ir gamybos konkurencijos, išsilaukyti negali. Dar trumpesnė istorija tokios valstybės, kurioje pažeidžiamas žmogaus teisės; teisė į prasmingą kūrybinį darbą, teisė išpažinti laisvai religiją, teisė viską žinoti apie valstybės valdymą ir tame valdyme dalyvauti ne vergo teisėmis - teisė į turiningą, laisvą, sotų gyvenimą.

Kiekvienoje valstybėje, kurioje suvaržoma spaudos demokratiška, kurioje spauda neatitinka pagrindinių darbo liaudies reikalavimų, tokioje valstybėje atsiranda pogrindinė spauda.

(Nuketla 2 pusl. 5)

ŠEIMININKĖMS

"ŠEIMININKĖMS" skyrių redaguoja
Janė Bajerčienė, 871 East
4th St., So. Boston, Mass, 02127.
Receptus prašome siųsti jos adresu.

VIŠTIENA SU RAUGINTAIS KOPŪSTAIS

1 višta
2 svara raugintų kopūstų
5 šaukštai sviesto ir taukų
1 šaukštukas paprikos.

Paruošus kepsniui 3 ar 4 svarų vištą, įdėti į keptuvę 2 svarus raugintų kopūstų, 5 šaukštus sviesto ir apibarstyti paprika. Viduryje kopūstų įdėti vištą, įpilti porą puodukų vandens, ir tegul kepa iki iškeps.

MORKŲ SALOTOS SU SILKE

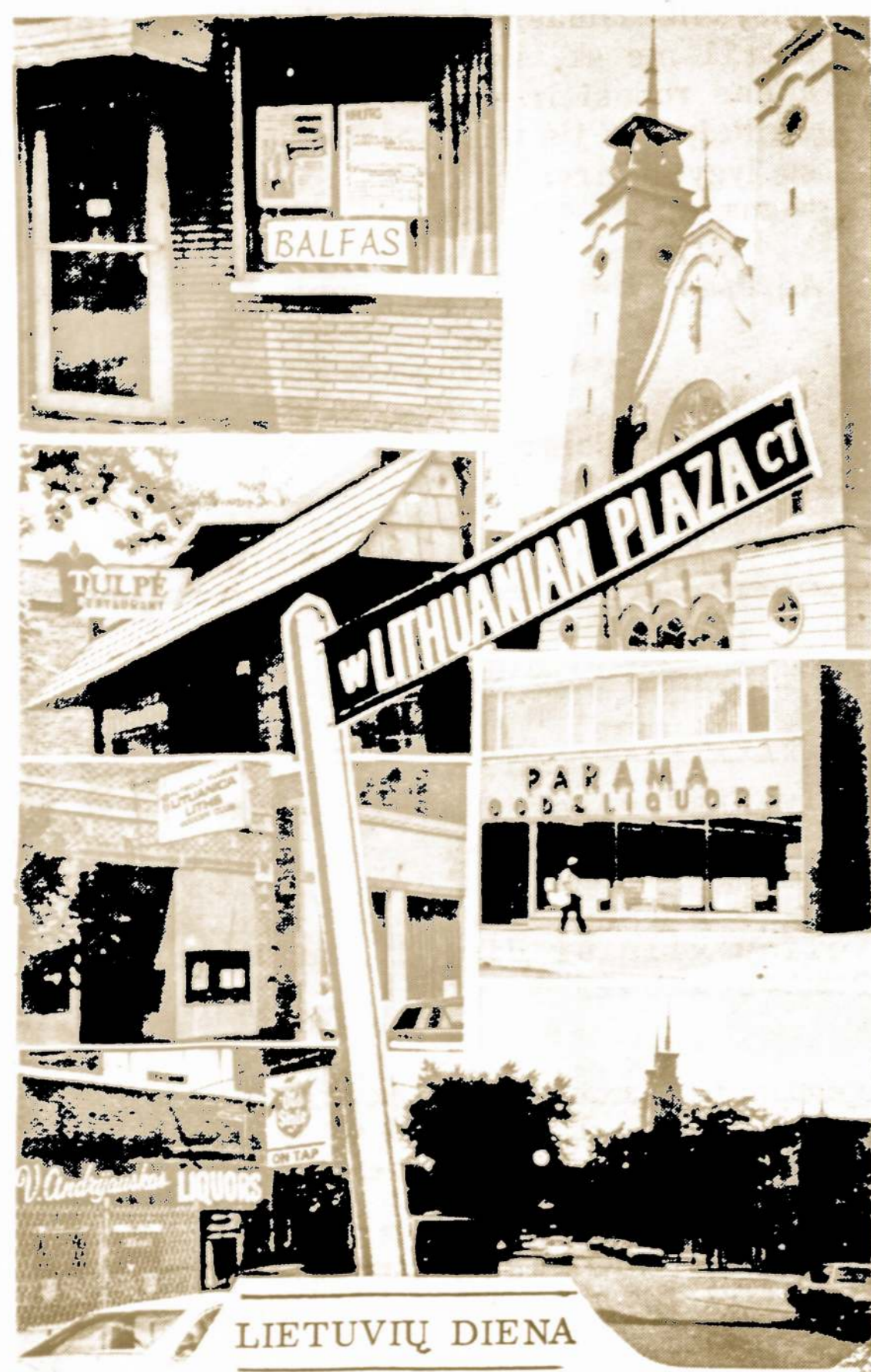
1 svarą virtų morkų
2 nedidelius marinuotus ar raugintus agurkus
1 svogūną
4 šaukštai aliejaus
1 šaukštelis cukraus
1 ar 2 silkes.

Silkes išmirkyti, nuvalyti, išimti kaulus ir nulupti odą. Išvirtų morkas, nulupti žievę ir supiaustyti mažais gabalėliais kartu su agurkais ir silkėmis. Smulkiai supiaustytas svogūnus trumpai pakepinti aliejuje ir, atvėsinus sudėti į paruoštas daržoves. Po to į salotas įdėti truputį cukraus, sumaišyti, sudėti į salotinę ir paduoti be jokio papuošimo.

TRUPINTAS PLOKŠTAINIS

500 g. miltų
250 g. miltinio cukraus.
3 kiaušinius
150 g. sviesto arba
200 g. margarino

CHICAGO

PRANO SEKMOKO gyvenimo pėdsakai

Paliko ALTUI ir VLIKUI po \$10,000.

SENATORIUS FRANK D. SAVIC - KAS, 15-to Ward Committeeman ir ALDERMANAS FRANK BRADY skelbia, kad Chicagos LIETUVIŲ DIENA įvyks š.m. liepos 11 d. ant 69-tos gatvės, tarp Washtenaw ir Artesian gatvių.

Lietuvių prekybininkai ir organizacijos, norinčios dalyvauti šioje dienoje, prašomi susisiekti su komiteto pirmininkais Zigmū Mikužiu, Jr. arba Bruno Tropiku 15-to Wardo Būstinėje, 6743 S. Western Ave., Tel. 434 - 3800 tarp 9 val. ryto iki 4 val. vak.

"LIETUVOS AIDŲ" RADIO PROGRAMOS PENKERIŲ METŲ SUKAKTUVĖS bus 1981 m. gegužės 2 d., šeštadienį, 6,30 val. vakaro LIETUVIŲ TAUTINIŲ SE NAMUOSE, 6422 So. Kedzie Ave., Chicago, Illinois. Programoje - Talentų pasirodymas, Karšta vakarienė. Orkestras. Dovanų paskirstymas. Auka \$ 12,50 asmeniui.

Pakvietimai gaunami "LIETUVOS AIDŲ" Radio Programos būstinėje, 2646 West 71st Street, Chicago, Ill. 60629. Tel. 778-5374 ir "Marginiuose", 2511 W. 69 Str.

Kviečia "L.A." komitetas visus prisidėti prie programos išlaikymo.

DIAL 911 IN CHICAGO FOR EMERGENCY POLICE, FIRE AND AMBULANCE
NON-EMERGENCIES: DIAL 744-4000

PRANAS SEKMOKAS buvo gimęs ir augęs Kauno apylinkėje, neturtingų tėvų šeimoje. Norėjo mokytis, bet nebuvo lėšų, ir iš gimnazijos turėjo išstoti. Jis turėjo ne vien sau duoną uždirbti, bet padėti jaunesniam broliui ir kitiems šeimos nariams. Norėdamas tarnauti kavalerijoje, nelaukęs šaukimo, stojo savanoriu ir buvo paskirtas į ulonų pulką. Labai gerais pažymiais baigęs mokomąjį eskadroną, iškart buvo pakeltas į jaun. puskarininkio laipsnį, o į atsargą išėjo vachmistro (pas pėstininkus vad. viršilos) laipsnyje. Gavo darbą teisingumo ministerijoje, įstojo į šaulių eiles ir netrukus buvo paskirtas šaulių būrio vadu.

Per pirmą okupaciją keitė darbą, gyvenimo vietą ir išvengė Sibiro ar kalėjimo. Antru kart Raudonajai armijai artinantis prie Lietuvos, pasitraukė į vakarus, apsisisto tik Prancūzijoje. Pasi- baigus karui, persikėlė Belgijon, kur buvo daugiau lietuvių. Buvo išrinktas LB Liežo apylinkės, o paskui ir Centro Valdybos pirmininku.

Atvykęs į JAV, gyveno Chicagoje, Bridgporte. Čia viename fabrike gavo darbą. Tiek Belgijoje, tiek čia dirbo fabrike sunkų fizinių darbą. Bet buvo tautus ir čia nusipirko namus, paskui antrus, net ir trečius.

Lietuvoje buvo vedęs, bet išsiskyręs. Čia po 10 metų gyvenimo vedė našlę - Ireną Railienę, su kuria labai gražiai sugyveno. Ėmus sirgti, pergyveno 3 sunkias operacijas. Kad ir sunkiai sirgdamas, stambiom aukom, net po 1000 dol., rėmė ALTĄ ir Vasario 16 gimnaziją.

Būdamas priešingas bendruomenininkų bendradarbiavimo su kraštu per oku-

SANDAROS GEGUŽINĖ

Sekmadienį

BIRŽELIO 7

JUNE

Lietuvos Vyčių salėje ir darže,
2455 West 47th Street, Chicagoje

Kviečiame visus su savo artimaisiais ir draugais atvykti į Sandaros gegužinę. Savo atsilankymu paremsite ne tik Sandaros laikraštį, bet ir lietuviybės reikalus.

Pradžia 12 val.

CICERO, ILL.

Buvusios Cicero tautinių šokių mokytojos Viktorijos Remeikytės ir skauto vyčio, Vietnamo karo veterano, kpt. Stasio Paulausko sutuoktuvės įvyks gegužės 17 d.

CHICAGOS LIETUVIŲ TARYBOS
METINIS SUSIRINKIMAS
įvyks balandžio 26 d. 2 val. p.p. Lietuvių Tautiniuose Namuose, 6422 So. Kedzie Ave.

LIETUVIŲ CRAFTSMEN KLUBO
METINIS BANKETAS

Š. m. balandžio 4 d. Lietuvių Tautiniuose Namuose, Chicagoje, įvyko šio klubo, kurio nariais yra lietuvių masonai, metinis banketas. Invokaciją sukalbėjo kun. Eug. Gerulis, o himnus sugiedojo sol. Algirdas Brazis. Be klubo narių, dalyvavo daug svečių. Atsilankė aldermanas FRANK BRADY, kuris buvo pagerbtas ir jam įteiktas adresas - atžymėjimas.

Taip pat buvo pagerbtas ilgametis klubo narys ir šio banketo vienas iš rengėjų VYTO UZNYNS, kuriam taip pat buvo įteiktas atžymėjimas. Pažymėtina, kad Vyto Uznyns yra Sandaros centro valdybos vicepirmininkas ir Sandaros 77-tos kuopos, Chicagoje, pirmininkas. Taip pat veikia ir SLA organizacijoje.

Šokiams grojo Ažuolo Stelmoko orkestras.

Kitais metais Lietuvių Craftsmen klubas minės savo veikos 30 metų sukaktį.

SKELBIMAS

Bridgeporte išnuomojamas keturių kambarių butas, antrame aukšte. Teirautis telefonu 927 - 1953

BRIDGEPORT DELICATESSEN

3263 So. Halsted St., Chicagoje
Savininkas - Antanas Grigėnas

ŠVIEŽI, GERI PRODUKTAI
IR NEBRANGŪS
Viskas pagal jūsų lietuvišką skonį.

ELEKTROS ĮRENGIMAI PATAISYMAI

Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesčiuose, greit, garantuoti ir sąžiningai.

Klaudijus Pumputis

4514 So. Talman Ave. Chicago, Ill.
Telefonas 927 - 3559

Didžiausias Kailių Pasirinkimas!

PAS VIENINTELĮ LIETUVIŲ KAILININKĄ, CHICAGO'JE

Įstaigos: 263-5826
Namų: 677-8489

NORMANĄ BURŠTEINĄ
185 No. Wabash Avenue
second floor
Chicago, IL 60601

RAMUNĖ

DELIKATESŲ KRAUTUVĖ RESTORANAS

2547 West 69th Street, Chicago, Ill. 60629
Čia yra lietuviškų knygų, gaidų, plokščių ir kt. lietuviškų kūrinių.
Telefonas 925 - 4254
Savininkai - Ona Konkulevičienė ir Bronius Zabukas

NAUJA LIETUVIŠKA RADIJO PROGRAMA

"LIETUVOS AIDAI"

Veda Kazė BRAZDŽIONYTĖ

KASDIEN nuo pirmadienio iki penktadienio
8:30 val. vakare

Visos laidos iš WCEV 1450 Kc BANGA
ST. PETERSBURGE: 12 val. 30 min.
WTIS 1110 AM BANGA.

Adresas: 2646 West 71-st St.
Chicago, Ill. 60629. Tel. 778-5374.

Apdraudų Agentūra

Tel.: 778-2233

Bell Realty & Bace Ins. Agency

Juozas Bacevičius
VALANDOS
Kasdien 9 - 8 val. vakaro
Šeštadieniais ir sekmadieniais
9 - 4 val. po pietų

6529 So. Kedzie Ave.

- Chicago, Ill. 60629

SOPHIE BARGUS RADIO ŠEIMOS PROGRAMOS

ALDONA ir dukra SOFIJA DAUKAI

IŠ WOPA 1490 KIL. AM

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 4:00 - 4:30 val. po piet
Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.

7159 South Maplewood Avenue

Tel.: HEMlock 4-2413

CHICAGO, ILLINOIS 60629

ŠIMAITIS REALTY

INSURANCE • INCOME TAX • NOTARY PUBLIC

2951 W. 63rd Street

Office - 436-7878

Res. 839 - 5568

CHICAGO, Illinois 60629

VLADAS ŠIMAITIS, J.D.

Registered Broker

VLIKO angliškos ELTOS pirmtakas

TRUMPA "LITHUANIAN BULLETIN" ISTORIJA

PLK. KAZYS GRINIUS

Paaškinimai:

"Lithuanian Bulletin" gali būti laikomas VYRIAUSIOJO LIETUVOS IŠLAISVINIMO KOMITETO angliškos ELTOS pirmtaku. Pati ELTA buvo VLIKO atgaivinta 1945 m. Vokietijoje, bet jos įtaka iš Europos negalėjo būti dar stipri. Lietuvos atstovybė Vašingtone tuo metu taip pat leido mėnesinį "Current News on the Lithuanian Situation" (panašus tebėra ir šiandien leidžiamas lėšomis turtingesnės Latvijos atstovybės), bet lėšoms ir atstovybės jėgoms šlubuojant, jis turėjo suretėti ir, pagaliau, sustojo.

Plk. K. Grinius, prof. K. Pakštas ir adv. J. Robinzonas (vėliau tapęs Izraelio atstovu Jungtinių Tautų Organizacijoje) sudarė LIETUVIŲ TAUTINĖ TARYBĄ, kuri stengėsi nuo 1941 metų atstovauti Lietuvos valstybės interesams. 1944 metais dargi Lietuvos pagrindis (VLIKAS) buvo pavėdęs plk. K. Griniui sudaryti Lietuvos vyriausybę užsienyje. Archyvinė medžiaga nerodo, kiek jis šį išpareigojimą galėjo vykdyti (plk. K. Grinius buvo realistas ir stengdavosi imtis įmanomų uždavinių).

Spausdinamas kiek pardeduotas plk. K. Griniaus rašinys dar nebuvo niekur skelbtas ir yra įdomus tuo, kad jis rodo, kaip naujai Amerikon atvykę lietuviai ieško naujų ir savitų būdų būti naudingi Lietuvai. Laikui bėgant jie susipažįsta su JAV lietuviais ir paprastai sugeba įsijungti į bendrai vystomą darbą. Plk. K. Griniaus, prof. K. Pakšto ir adv. J. Robinzono sukurta LIETUVIŲ TAUTINĖ TARYBA todėl gana greitai įsijungė į AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS finansuojamą "LITHUANIAN INFORMATION CENTER", kuris tu pačių žmonių jėgomis tęsė "Lithuanian Bulletin" leidimą. Tiesa, plk. K. Grinius šiame vienetė neįsilaikė, nes AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA anuomet savo darbininkų atranką darė vadovaudamasi ne sugebėjimu, bet grupinės priklausomybės/orientacijos pagrindu. "Lithuanian Bulletin" mirė būk tai dėl lėšų, o tikrumo - dėl pajėgų darbininkų stokos. Ši istorija todėl rodo, kiek yra svarbu pastangas Lietuvai ir lietuvių tautai vystyti vadovaujantis ne grupiniais ar partiniais nusietaikimais, bet remiantis žmonėmis, kurie yra pajėgiausi darbą įvykdyti.

riją todėl rodo, kiek yra svarbu pastangas Lietuvai ir lietuvių tautai vystyti vadovaujantis ne grupiniais ar partiniais nusietaikimais, bet remiantis žmonėmis, kurie yra pajėgiausi darbą įvykdyti.

Plk. Kazys Grinius gimė 1899m. rugšėjo 8 d., o mirė Vašingtone 1965 m. gegužės 29 dieną, sulaukęs 65 metų amžiaus, dirbdamas Amerikos Balso rusų programos skyriuje. Red.

PLK. KAZYS GRINIUS

TRUMPA "LITHUANIAN BULLETIN" ISTORIJA

Rankraštis datuotas 1946. VIII.25

"LITHUANIAN BULLETIN" idėja užsimezgė 1943 metų pavasarį, Niujorke. Jo iniciatoriais buvo trys į LIETUVIŲ TAUTINĖ TARYBĄ susimetę asmenys: plk. Kazys GRINIUS, prof. Kazys PAKŠTAS ir dr. Jokūbas ROBINZONAS. Pirmieji pinigai šiam tikslui buvo imami iš LIETUVIŲ KULTŪROS INSTITUTO sumų, kurio anuometiniu direktorium buvo prof. K. Pakštas. Iš Lietuvių Kultūros Instituto buvo gauti ir pirmieji adresatų sąrašai. Pirmuoju "LITHUANIAN BULLETIN" redaktorium apsiėmė būti prof. K. Pakštas. Už poros mėnesių, pinigams išsisėmus, o prof. K. Pakštui išvykus lektoriauti į Minesotą, tiek biuletenio redagavimą, tiek ir jo leidimą perėmė plk. K. Grinius.

Leidinio pinigams papildyti plk. K. Grinius "su prakalbomis" nuvyko į Ročesterį (Niujorko valstijoje), kurio vietinė lietuvių kolonija per trumpą laiką sukėlė tūkstantį dolerių. Šie pinigai buvo įteikti 1943 metų rudenyje Pitsburgo konferencijos metu. Su šiais pinigais "Lithuanian Bulletin" vertėsi iki Niujorko įsisteigę "Lithuanian American Information Center". Jam įsisteigus, "Lithuanian Bulletin" spausdinimo sąskaitos buvo apmokamos AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS, il-

gainiui, pradėdant ketvirto tomo antru numeriu, ir biuletenio firma buvo pakeista: vietoje "LIETUVIŲ TAUTINĖ TARYBA", leidėju buvo įrašyta "AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA". Kitais požiūriais, viskas liko po senovei: faktinuoju biuletenio redaktoriumi buvo plk. K. Grinius. Pirmųjų biuletenio numerių rengime kiek arčiau dalyvavęs dr. J. Robinzonas, lakui bėgant vis labiau užsiėmė žydų kongreso (Jewish Congress) darbais ir nuo "Lithuanian Bulletin" atitrūko. Šį darbą dirbant pasitaikydavo ir sunkių momentų "Lithuanian Bulletin" gyvenime (kaip tai visuomet šios rūšies darbe būna). Žūt būt reikėjo tęsėti. Kai kurių biuletenio numerių medžiagą veik visų šiuo nuošimčių reikdavo užpildyti pačiam redaktoriumi.

Adresų požiūriu, "Lithuanian Bulletin" sudarė visiškai savotišką kategoriją: jo adresatai yra amerikoniškas "elitas"; konjunktūrai tirti centrai (research centers), valdžios įstaigos, profesūra, redakcijos, laikraštinkai, aukštoji dvasiškija, politikai, rašytojai, radio komentatoriai, kongresmanai, skaittyklos, bibliotekos ir t.t. Amerikos lietuviškoji visuomenė adresatų tarpe figūravo gal dešimtajai dalimi. Kito tokio lietuvių lėšomis leidžiamo metraščio šiame krašte nebuvo. Taip vadinamieji laikraštiniai "English Page" buvo skiriami čia gimusiai lietuviškai jaunuomenei. Pastaruoju metu "Lithuanian Bulletin" spausdinamas ir nemokamai siuntinijamas su viršum keturiems tūkstančiams.

Kalbos požiūriu pirmuosius "Lithuanian Bulletin" numerius taisė dr. J. Robinzono korektorius. Visus kitus, - adv. K. Jurgėla, o nuo 1944 metų vasaros (nuo LAIC įsisteigimo) prie kalbos taisyto prisidėjo dar ir p-lė M. Kizytė (LAIC sekretorė). Adv. K. Jurgėlai priklausė ir visa eilė originaliųjų biuletenyje tilpusių vertimų.

Per visą karą užsieninės apžvalgos medžiaga buvo imama iš taip vadinamo "NEWS DIGEST". Šis cenzūros nesužalotas, Londone komplektuotas leidinys buvo biuletenio redakcijai prieinamas, kad ir su pavėlavimu. Daugumos straipsnių autoriai yra pasirašę. Anoniminiai straipsniai priklausė redaktoriams. "Declaration by the Lithuanian National Council" buvo surašytas plk. K. Griniaus (LTT pirmininko) ir 1942 metais Čikagoje LTT plenumo priimtas. "Political Parties in the Republic of Lithuania" parašė dr. J. Robinzonas. Prie redakcinių straipsnių priklausė "The failure of German Mobilization in Lithuania" ir "The Lithuanian American

Conference at Pittsburgh, PA". San Francisco konferencija liečia memorandumus buvo sumestas plk. K. Griniaus ir visų trijų iniciatorių priimtas. "The Tannenberg Anniversary" priklausė adv. K. Jurgėlos plunksnai. Karaliaučiaus memorandumą parašė plk. K. Grinius. Idem, kiek liečia visas santraukas apie padėtį Lietuvoje ir išvietintųjų gyvenimą. "Lithuania in a Whirlpool of Power Politics" pagrindinai buvo paimtas iš a.a. D. Zaučiaus rašinio (vietomis esminiai jį pakeitus). Plk. K. Griniui priklauso ir sovietinių dokumentų reueliacijos (ši aplinkybė tuom tarpu neskelbtina). Idem, kompozicija "The National Lithuanian American Congress" (Z. "LB" Vol. IV, No. 1) Idem, redakcinis "The Fight for Lithuania's Freedom, a Fight for Decency" (Vol. VI, No. 2). "The Extermination of Lithuanian Jews" buvo sukomponuotas naudojant gautą medžiagą iš Stokholmo. Prie tos pačios serijos reikia skirti ir dvi nedidelės brošiūrėlės: "Lithuania in a Post War Europe" ir "The Situation of the Church" ir t.t. Faktus iš bažnyčios padėties per pirmąjį bolševikmetį patiekė per kun. J. Karalių Trakiškio pseudonimu pasivadinęs autorius*). Trakiškio medžiagą papildžius įvadu ir baigimine skiltimi, veikalėlis buvo išleistas "Lithuanian Bulletin" lėšomis ir titulu. Šiuo metu abi knygelės jau virto bibliografinė retenybė.

Komplektai yra ne be spragų: trūksta Vol. II, No. 2 (1944 m. vasaris). Vietname komplekte trūksta Vol. III No.1, Pagrindinis Vol. II No. 2 straipsnis (redakcinis) yra užvardytas;

*Tribute paid to Lithuania by Some Leading American Personalities on the Occation of the 26-th Anniversary of Lithuanian Independence". Daromi žygiai šiam numeriui kur nors gauti.

Niujorkas, 1946 m. rugpiūčio 25.

*) rankraštis turi ranka įrašytą pastabą: Trakiškis, spėjame, bus Šmulskštys. Patikrinus su adv. L. Šmulskščiū, buvo gautas paaškinimas, kad TRAKIŠKIO slapyvardė rašė Steponas Vykintas - Povilavičius. (Red.)

ALKOHOLIZMAS IR NARKOMANIJA JAV KARIUOMENĖJE

Pereitų metų pabaigoje buvo paskelbta studija apie alkoholio ir narkotikų naudojimo plitimą JAV pėstininkuose, laivyne, marinuose ir aviacijoje. Paskelbti duomenai remiasi 19,582 asmenų apklausinėjimu. Studija davinius statistiniai įvertina ir palygina pagal kareivių laipsnius ir geografinę gyvenvietę.

Studijos daviniai rodo, kad 19% kareivių naudoja kokios nors rūšies narkotiką kas savaitę, 27% - kas mėnesi, 36% - bent kartą į metus, 21% iš jų negalėjo arba nepatenkinamai vykdė savo darbą, 10% naudotojų pergyveno narkotikų pasekmes (pvz. sirgo ilgiau, nei savaitę, negavo pakėlimo laipsnyje ar pareigoje, buvo nubauti, areštuoti, sužeisti, pergyveno pasėkas šeimoje, dalyvavo terapijos sesijose, buvo gydomi ir pan.).

Alkoholio (alaus, vyno, degtinės) naudojimas kariuomenėje yra daugiau paplitęs nei narkotikų. Yra įdomu, kad vyresni amžiumi geria daugiau, nei jaunesni, bet aukšto laipsnio (virš majoro) karininkų tarpe daug išgeriančių beveik nėra (arba nepripažįsta). Studija rodo, kad 91% karininkų virš majoro laipsnio išgeria bent kartą į mėnesį, o visų laipsnių gėrėjų yra 83%. Pagal gėrimų rūšį, populiariausias yra alus, 73% jį naudoja bent kar-

tą į mėnesį, 26% - tris kartus ar dažniau į savaitę, 51% naudoja degtinę bent kartą į mėnesį, o 8% - tris kartus ar dažniau į savaitę. Vyno naudojimas yra labiau paplitęs Europoje esančių kareivių tarpe. 35% geria vyną bent kartą į mėnesį.

Stipriai geriančių daviniai rodo, kad 13% tų daro bent kartą į mėnesį, o 37% - bent kartą metų bėgyje. Studija apibūdina stipriai išgeriančius, kurie viena proga sunaudoja bent 8 x 12 uncijų bonkas alaus, arba bent 8 x 4 uncijų stiklius vyno arba bent 8 x 1 7/8 uncijų stiklelius degtinės.

Studija patiekia gana įdomius narkomanos yra tas, kuris arba naudoja narkotikus bent penkias dienas į savaitę arba negavęs narkotikų, pergyvena fizinius simptomus (vandeniną nosį, sąsorojimą, prakaitavimą, vėmimą, pilvo ar raumenų skausmus), arba yra dėto gydomas. Vadovaujantis šiuo apibrėžimu, 4% kariuomenės yra narkomanai. Alkoholikas yra tas, kuris negavęs gėrimo, arba dreba, negali savęs suvaldyti, arba gerdamas nustoją atminties, arba išgeria kas rytą. Pagal šį apibrėžimą, 7% kariuomenės yra alkoholikai.

Alkoholio ir narkotikų įtaka pasireiškia pareigų metu. Studija rodo, kad 11% būna pasigėrę arba bent pastebimai išsigėrę darbo metu; 19% būna darbe narkotikų įtakoje.

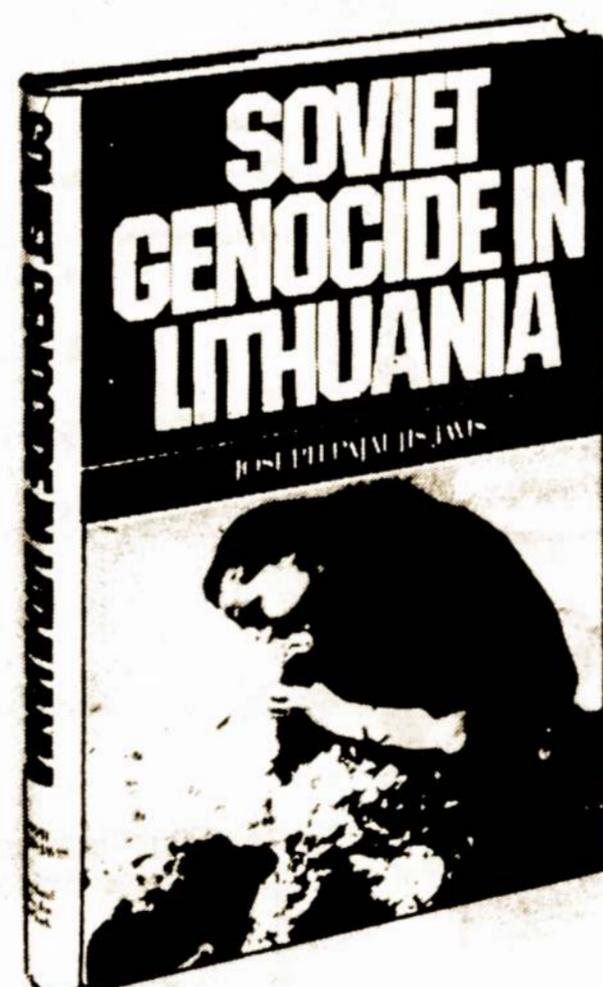
Lyginant 18-25 m. amžiaus kareivius su civiliais gyventojais bendrame narkotikų naudojime didelio skirtumo nerasta, bet alkoholio naudojimas kariuomenės tarpe yra keliais nuošimčiais didesnis.

(Šaltinis - Highlights from the Worldwide Survey of Nonmedical Drug Use and Alcohol Use Among Military Personnel 1980 by M.R. Burt, M.M. Biegel Burt Associates, Inc. 4340 East West Highway #506, Bethesda Md. 20014 Nov. 14, 1980.) - L.

DIDŽIŲJŲ TRĖMIMŲ MINĖJIMAMS RUOŠIANTIS

Šiemet sukanka 40 metų nuo didžiųjų trėmimų iš Lietuvos. 1941 m. birželio 14-15 d.d. okupantai bolševikai, pagal Raudonojo Kryžiaus surinktus duomenis, į Sibirą išvezė 34,260 Lietuvos žmonių. Tarp išvezėtųjų buvo 1,626 kūdikiai iki 4 m. amžiaus, 2,165 vaikai nuo 4 iki 10 m., 2,587

keliolikmečiai nuo 10 iki 18m., 3,986 jauni žmonės nuo 18 iki 30 m., 7,778 suaugę nuo 30 iki 50 m., 1,681 vyresni nuo 50 iki 70 m., 427 seneliai vyresni kaip 70 m. Dar 724 ištremtųjų amžius nenustatytas. Trėmimai tęsėsi ir vėlesniais metais, iki paskutinį laikų. Iš viso ištremta kas dešimtas Lietuvos gyventojas - gal net per 350,000. Amerikos Lietuvių Taryba skatina visose lietuvių kolonijose ruošti didžiųjų trėmimų minėjimus, kiek galima tai keliant amerikiečių spaudoje, priimant rezolucijas.

Ypatinai panaudotina, kaip dovana, amerikiečių politiniams veikėjams, šiuo metu išleista anglų kalba prof. dr. Juozo Pajaujio knyga "Soviet Genocide in Lithuania" kur pateikti atitinkami dokumentai, iliustracijos ir išsamus tekstas.

Ši svarbi knyga išleista Tautos Fondo ir p. Emilijos Pajaujienės lėšomis. Knyga galima įsigyti šiuo adresu: ELTA Information Service, 1611 Connecticut Ave, N.W. 2, Washington, D.C. 20009 Kreipiantis į amerikiečių knygynus, prašyti knygos: "SOVIET GENOCIDE IN LITHUANIA" by Joseph Pajajuis - JAVIS, Ph. D. Maryland Books, Inc., New York. \$ 10.95.

TAUTOS FONDO METINIS SUVAŽIAVIMAS

įvyks 1981 m. gegužės 2 dieną, 10 v. šeštadienį, Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. Tel. 212-827-6945.

TAUTOS FONDUI aukas siųsti šiuo adresu:

LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC. (TAUTOS FONDAS) P. O. Box 21073 Woodhaven Sta., N. Y. 11421

TORONTO, Canada

AUKOS TAUTOS FONDUI

Lietuvos Nepriklausomybės minėjimo dieną vasario mėn. 15 d. surinkta:

- 1. Toronto Lietuvių Namuose \$ 350.00
- 2. Prisikėlimo parapijoje \$ 3,549.00
- 3. T.U. Convocation Hall \$ 3,544.00
- 4. Lietuvių Kan'inių švent. \$ 1,078.00
- 5. Lietuvių Evang. Išgan. par. \$ 490.00

Iš viso \$ 9,011.00

JAUNIMO CENTRO KONCERTAS

Pavasarijant ne vienas pajuntame norą ieškoti ko nors naujo ir gaivinančio. Kultūrinėme Chicago lietuvių gyvenime balandžio 26 d. kaip tik ir įvyksta neeilinis, naujos apimties daug žadantis koncertas. Meninio vadovo sol. A. Grigo kviečiami jame sutiko dalyvauti Lietuvių Operos menininkai savo honorarus aukodami Jaunimo Centriui. Tai mūsų visuomenei gerai žinomi solistai: Algirdas Brazis, Nerija Linkevičiūtė, Margarita Momkienė, Dana Stankaitytė, Jonas Vaznelis, Stefan Wicik ir kylanti nauja Lietuvių Operos pajėga Rūta Pakšaitė. Programa numatoma solo dainos, arijos, ansambliai ir ištraukos iš šiuo metu ruošiamos operos "I Lituani". Akomponuos muz. Alydas Vasaitis, pranešėja Gailė Mariūnaitė. Po koncerto kavinėje bus koncerto menininkams pagerbti vakarienė, kurios pelnas taip pat skiriamas Jaunimo centriui.

Jaunimo centras yra lietuviškosios kultūrinės ir visuomeninės veiklos namai. Čia veikia mokyklos, buriasi jaunimas, vyresnieji randa sau kultūrinių ir pramoginių renginių, visuomeninis ir kultūrinis gyvenimas čia suveda įvairių organizacijų ir pažiūrų atstovus. Suprantama, kad tokio plačią naudojamo pastato aprūpinimas ir patobulinimas reikalauja milžiniškų išlaidų. Šis pirmasis metinis Jaunimo Centro koncertas kaip tik ir yra skiriamas didžiosios salės atnaujinimo išlaidoms sumažinti.

Visuomenė kviečiama nepraleisti progos pasiklausyti neeilinio koncerto ir tuo pačiu paremti tikrai paramos vertus J. Centro užsimojimus. Bilietai (po \$7, \$6 ir \$5) gaunami Vaznelių prekyboje ir pas Alę Steponavičienę Jaunimo Centro raštinėje, tel. PR 8 - 7500.

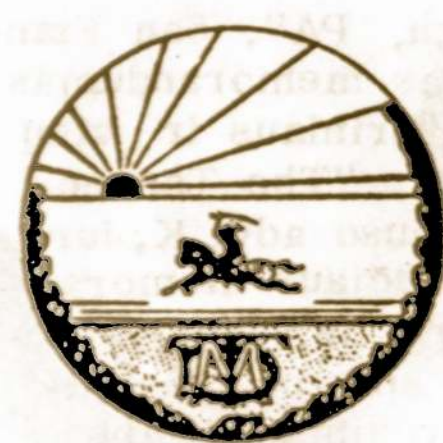
R. Bartuškienė

OKUPOUTOJ LIETUVOJ

M Ū S Ų T Ė V Y N Ė - L I E T U V A

(Atkelta iš pusl.3)

Tie lietuviai, kurie nė vienos eilutės neparašo į tarybinę spaudą, nė vieno žodžio nepasako radijo ir televizijos tuščiose, žmones klaidinančiose programose, tie skaito "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką", "Aušrą" ir kitus pagrindinius Lietuvos spaudos leidinius. Šie Lietuvos pagrindinės spaudos leidiniai grindžiami tikslia iš liaudies gyvenimo paimta informacija ir todėl yra labai svarbūs okupuotos Lietuvos liaudies sąmonėjime ir išsivadavimo kovoje, kuri jau pareikalavo ir, gal būt, pareikalaus nemaža lietuvių aukų, bet bus laimėta.

**TEVYNĖS MYLĖTOJŲ
DRAUGIJOS KAMPELIS**

Įsteigta 1896

TEVYNĖS MYLĖTOJŲ DRAUGIJOS
ADRESAS - 840 West 33rd Street,
Chicago, Illinois, 60608.

Istoriniai Padavimai

DR. JONAS BALYS

Užburto Pylis ir Piliakalniai

Kernavės Kalnai

Kernavės kalnuose yra užburta pilis. Iš tos pilies eina požeminiai tuneliai. Kernavės tunelio pradžioje yra geležiniai vartai, Trakų tunelio gale — sidabriniai, o Vilniaus tunelio gale — auksiniai. Ties visais tunelio vartais yra vežikai. Kokio metalo yra vartai, tai tokio metalo ir vežikai. Kai ateis pasaulio pabaiga, tai tada žmonės juos pamatys, o dabar jie yra užrakinti tuneliuose. Jeigu kas juos dabar išvaduoti, tai visą jų turtą turėtų, o vieno vežiko turtą paveža tik dvylika arklių. Kai bus pasaulio pabaiga, tai tada kalnai su kalnais susieis, taip pat susieis ir Kernavės kalnai. Iš trijų Kernavės kalnų iškils vežikai su vežimais. Pirmas vežimas vyks į Vilnių — jis bus auksinis, antras vežimas vyks į Trakus — jis bus sidabrinis, trečias vežimas vyks į Veliuoną — jis bus geležinis.

Kernavės bk., Musninkų v. Užr. J. Šiaučiūnas, 1935. LŽV 828.

Merkinės Piliakalnis

Kur prasideda (įteka į Nemuną) upelis Merkys, pasakoja žmonės, jog tas kalnas užburta. Vieną kartą šios (Merkinės) parapijos kunigui prisapsnavo graži moteriškė, kuri sakė: "Eik ant to kalno ryt su procesija". Taip tarusi išnyko. Bet kunigas nepasiskubino ir kitą naktį vėl prisapsnavo. Galų gale išsirengė, bet taip labai skubinosi, kad užmiršo uždėti manipulį. Ir kai tik užėjo ant kalno, kalnas griuvo į vidurį. Kunigas labai nusigando ir grįžo namo. Sekančią naktį vėl prisapsnavo ta pati moteriškė, kuri tarė: "Už tavo neatsargumą žuvo tūkstančiai žmonių. Su laiku tas kalnas visai nugrius ir visą Merkinę užtvindys."

Alytaus aps., 1936. LTA 619(100).

Cibikalnio Užkeikta Merga

Šalia Raseinių miesto yra Prabaudos upelis, prie upelio yra Cibikalnio kalnas, tame kalne yra užkeikta merga ir jos dvaras. Čia buvo toks atsitikimas. Kokie septyni metal atgal, valdžia liepė ant kelio pro tą kalną iškasti ravus. Buvo nusamdyti keli darbininkai ir jie kasė. Vieną vakarą visi darbininkai nuėjo namo, o vienas iš jų atsiskyrė ir pasiliko prie kelio. Jis nuėjo prie Cibikalnio pasikirsti karkliukų. Jam ten nuėjus pasirodė mergaitė, apsirėdžiusi baltais rūbais, ir pradėjo kalbėti, prašydama išgelbėjimo. Sakė: "Išgelbėk mane, aš tau atiduosiu savo dvarą, kurį tu kartu su manim išgelbėsi. Išgelbėti turi taip: aš pasirodysiu labai baisi, panaši į velnią, o tu turi mane ir tokią baisią pabučiuoti. Bučiuoti gali taip: uždėk ant mano veido nosinukę ir bučiuok". Jis prižadėjo gelbėti, o ji pasižadėjo jam ant rytojaus pasirodyti. Ant rytojaus vėl visi išėjo į darbą. Dirbo iki vakaro. Vakare visi ėjo namo, o tas vyras pasiliko (užkeiktos mergos) gelbėti. Vakare nuėjo jis prie kalno ir laukia tos mergaitės. Pagaliau pasirodė ta mergaitė, — ji buvo labai baisi, panaši į velnią. Rankose ji turėjo raktus. Kai tik jis ją išvydo, tai labai nusigando ir pradėjo bėgti, o ji pradėjo vytis. Matydama, jog jo nepasivys, ji paleido jam su raktais. Raktai nukrito ant žemės, o ji pranyko. Jis parbėgęs namo sunkiai susirgo, papa-

MAŽEIK & EVANS
Laidotuvių Direktorai
6845 SO. WESTERN AVENUE
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CODITIONED KOPLYČIOS
MASINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
Laidotuvių Direktorai
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 West 71st Street
Telef.: GROvehill 6-2345-6
1410 South 50th Avenue, Cicero
Telef.: TOWNhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
Aikštė Automobiliams Statyti

**T
M
D**

pirm. Gertruda Dargis
2040 Springhill Road
Pittsburgh, Pa. 15243

Sekr. Grožvydas Lazauskas
840 West 33rd Street
Chicago, ill. 60608

Išd. Aleksandras Chaplikas
788 East Broadway
So. Boston. Mass. 02127

sakojo savo atsitikimą ir mirė. Tada jo draugai nuėjo ieškoti raktų. Raktus surado ir nunešė kunigui. Kunigas padėjo juos bažnyčioj prie altoriaus.

H. Graubergas, Raseiniai. Užr. Golubas. LTA 783(497).

Gelgaudiškio Užburta Pilis

Maštaičių kaime apie Gelgaudiškį yra kalnas — tai užburta pilis. Tame kalne kitąsyk buvo skylė. Kai piemenys berdavo akmenukų, tai skambėdavo ir skambėdavo. Išeidavo kitąsyk iš to kalno pana. Sykį kerdžius pamatė ją. Ji jam papasakojo, kad jis galėtų ją ir tą pilį išvaduoti, tik turi, kai ji iš kalno išeis rupūžė, per šilkinę skepetą pabučiuoti. Kerdžius prižadėjo. Ugi išėjo baisiausia rupūžė. Kerdžius persigando ir valy bėgt. Paskui ta rupūžė atvirto į paną ir sugrįžo į kalną verkdama. Nuo to sykio jau ji nebeišeina.

M. Pakarklytė, Našiškinių k., Alksnėmų p. Užr. V. Kulbokas, 1932. XII. 23. LTA 395(57).

Piemuo Ieško Savo Kepurės

Piemenys ganė bandą ant kalno, kurio viršūnėje buvo skylė. Į tą skylę niekas negalėjo nusileisti. Piemenys bežaidami įmetė (į skylę) vieno piemenuko kepurę. Piemenukas ėmė verkėti. Jis vargšas prašė piemenis, kad jį įleistų į tą kalną išsiimti kepurės. Piemenys, nurišęs nuo karvių ragų virves, įleido berniuką į kalną. Po kiek laiko ištraukė tą patį berniuką su pilna kepure aukso. Ištrauktas berniukas papasakojo: jis matęs laivą, laive sėdėjusi ponis su šuniuku — ponis sėdėjusi viename gale laivelio, šuniukas kitame. Kai tik ponis jį pamačiusi, kai šokus iš laivo, net laivelis apsvirtęs. Pribėgus ta pati ponis prie jo, pripylus pilną kepurę aukso ir liepus tuoj išeiti.

F. Drūsis, 56 m. a., Kalbutiško k., Dusetų v. Užr. B. Zaleskis, 1926. LTA 11(8).

Bausmė už Piliakalnio Išarimą

Prieš japonų ir rusų karą, Antanas Karalius išarė Šakališkių piliakalnį ir pasėjo ten kokių javų. Jam naktį prisapsnavo: Antanas Karalius girdėjo sapne balsą, kad jei jam viršugalvį draskys, tai jis ilgai negyvens ir nuostolį turės. Po trijų dienų krito jautis, kuris piliakalnio viršugalvį draskė (arė).

Šakališkių k., Ievaravo v. Užr. P. Remoika, 1928. VIII. LTA 581(8).

BALTIC BAKERY

4627 SOUTH HERMITAGE AVE Chicago, Illinois
Tel. LA 3-1510

2616 WEST 69th STREET Chicago, Illinois
Savininkas JUOZAS ANKUS Tel. 737-6784

EUDEIKIS

DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID
Laidotuvių Direktorai

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330 South California Avenue

Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2

Nuo
1914 Metų

Midland Savings aptar nauja taupymo ir namų paskolų reikalais visus mūsų apylinkes. Dėkojame Jums už mūsų parodytą pasitikėjimą.

Mes norėtum būti Jums raudingi ir teityje

Sąskaitos apdraustos iki
\$40,000.00

FRANK ZOGAS
President

2657 W 69th St. Chgo., Ill. 60629 • Phone 925-7400

5½%

pald quarterly
4 Year Savings
Certificates
Minimum \$5,000

7½%

All accounts com-
pounded daily —
Passbook Savings

Velykos seniau ir dabar

Mūsų protėviai prieš daugelį šimtų metų sutikdavo pavasario šventę Velykas daug iškilmingiau negu mes.

Paruošimai maisto ir gėrimų prasidedavo prieš trejetą, ketvertą savaitę. Kiekvienas stengėsi pasigaminti užtektinai alaus, midaus ir kitokių gėrimų. Kiaušiniai, kumpiai, dešros buvo taupomi iš anksto.

Didžiausias prieš velykinis visų rūpesnis — tai margučių dažymas. Kiekviena šeiminiukė stengėsi panaudoti nuosavus receptus, kad jos margučiai išėtų gražesni už kitus.

Vyrams gi daugiausiai rūpėjo margučių stiprumas, kad jie galėtų pradaužti kitų kaimynų rinkinius margučius.

Sviestas, sūriai, virintas pienas nuo seniausių laikų jau būdavo dalimi švenčių puotos. Kai kur iškepavo vištų, žąsų arba laukinių paukščių.

Iki 16-jo šimtmečio dar buvo madoje paskersti taurę ir pasidalinti jį tarpe keletos šeimų.

Mainosi laikai, mainosi ir papročiai. Šiandieniniai pasiruošimai Velykoms jau nebesudaro tokio galvosūkio, nes daug ką galima nusipirkti. Reta kuri šeiminiukė dabar kepa ragaišius, gamina sūrius arba sviestą. Visokių gėrimų galima taip pat gauti.

Apie Velykų žaidimus, dainas, pasakojimus, šiandien netenka kalbėti. Visa tai mums parūpina radijas, televizija ir kt. Bet, ar toks mechanizuotas Velykų praleidimas yra smagesnis už praeitų laikų švenčių nuotaiką — sunku būtų atsakyti.

Kaip zuikis pateko į Velykų puošmenas

Kaip žinome amerikiečiai naudoja zuikelių atvaizdavimui Velykų švenčių. Kokių gi būdu jis pateko į tą garbingą vietą? Tai yra labai senų laikų palikimas.

Kadaise anglo-saksai skyrė šias šventes pavasario dievaitei „Eastre“, nuo kurios irpačios šventės dabar vadinamos „Easter“. Tos dievaitės nuolatinis palydovas buvęs zuikelis. Todėl nesunku suprasti, kodėl jis įsimaišė į šias šventes. Jo globėja, dievaitė pranyko, o zuikelis pasiliko ir užėmė jos vietą, kaip Velykų simbolis arba papuošalas.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

PETRAS BIELIŪNAS

4343 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LA 4476 3-3572

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS

(LACKAWICZ)

2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1218

2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-8872

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, ILL. 974-6610

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138, 1139

VASAITIS - BUTKUS

1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

TURIME KOPLYCIAS VISOSE MIESTO DALYSE

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!

5½%
PAID AND COMPOUNDED QUARTERLY

OUR SAVINGS CERTIFICATES 8% EARN UP TO

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608

PETER KAZANAUSKAS, President Phone: Virginia 7-7747

HOURS: Mon.-Tue., Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1

SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905